

JOAN COSCUBIELA

«La crisi econòmica ha posat Marx i Adam Smith al seu lloc»

Text: Francesc Ràfols Foto: Ivan G. Costa

Vostè haurà estat 13 anys al capdavant de CCOO a Catalunya. Com dirien els periodistes esportius, «¿Justo, el resultado?»

● Això ho haurà de valorar l'organització i suposo que amb una certa distància històrica. Em sento satisfet si s'ha de jutjar pel creixement afiliatiu. Durant aquests 13 anys hem passat de 110.000 persones afiliades a 186.000. El sindicat, en aquest període, ha estat capaç de consolidar qüestions que havia començat anteriorment, com la tasca amb la immigració, la formació sindical i també obrir nous espais que en els pròxims anys seran clau. És el cas de l'organització dels treballadors autònoms dependents.

Com afronta CCOO el Congrés?

● Amb una forta renovació, no solament a la secretaria general, sinó que també s'han renovat tots els equips. Sis dels onze secretaris generals d'unions territorials i set de les dotze federacions també estan immersos en processos de canvi. Un segon eix és la situació de crisi econòmica, que és i serà profunda, dura i llarga en el temps.

Vostè és advocat i ara arriba un mestre. És que ara toca fer pedagogia?

● De fet, és professor de secundària i economista, i sí, ara toca fer pedagogia, i més ideologia que mai. El pitjor que podríem fer és no aprofitar l'oportunitat per examinar les causes profundes que han provocat aquesta primera crisi del capitalisme global.

Vostè deia fa un moment que la crisi serà dura, profunda i llarga...

● Profunda per les seves arrels, dura per les seves conseqüències i llarga per la seva duració.

Estem veient un autèntic festival

d'ERO. Abusen les empreses de la crisi i l'aprofiten per fer retallades de personal i precaritzar encara més les condicions laborals?

● Els expedients de regulació d'ocupació són només la punta de l'iceberg d'un procés molt més important de destrucció d'ocupació que afecta sovint parts no visibles de la classe treballadora: l'economia submergida, la gent en situació precària, la rescissió de contractes temporals o els dels treballadors autònoms. Hi ha expedients, com els de Frigo, Ono, Nissan, T-Systems..., com molts altres que tenen especial significació perquè ocupen molts treballadors. No tots són iguals, però hem pogut detectar que hi ha sectors empresarials que estan intentant aprofitar el clima de crisi econòmica per fer processos de reestructuració a partir dels quals recuperar els elevats beneficis que han tingut tradicionalment als darrers anys.

Són correctes les ajudes a la banca?

● Es presenta com un pla còsmic que són força diferents. Entre els Estats Units i Europa hi ha diferències importants. Tal com s'està aplicant als Estats Units, ja posa de manifest quins són els riscos. Els recursos públics dels Estats Units no estan servint per ajudar les famílies i l'economia real, sinó per quadrar els balanços de les grans corporacions per mantenir la retribució dels directius. És la perversió absoluta, és el socialisme per als rics. A Espanya, un dels problemes que ha tingut el Govern és que no ha sabut explicar-ho. Afortunadament, és una situació diferent. Hi ha emissió de deute públic i aquests recursos es posen a la disposició de les entitats financeres per fer pagar uns tipus d'interès que puguin generar sistemes

de préstec a les persones, a les famílies... Si s'aplica en aquests termes, hi pot contribuir. Però aquest plantejament s'està fet sobre una premissa falsa que és que les entitats financeres no tenen liquiditat. N'hi ha algunes que no, però n'hi ha d'altres que sí. En aquests moments hi ha més de 240.000 milions d'euros dipositats al Banc Central Europeu per part d'entitats financeres europees que els prefereixen tenir dormint a bellugar-los pel sistema interbancari. Per què? Perquè el sistema fi-

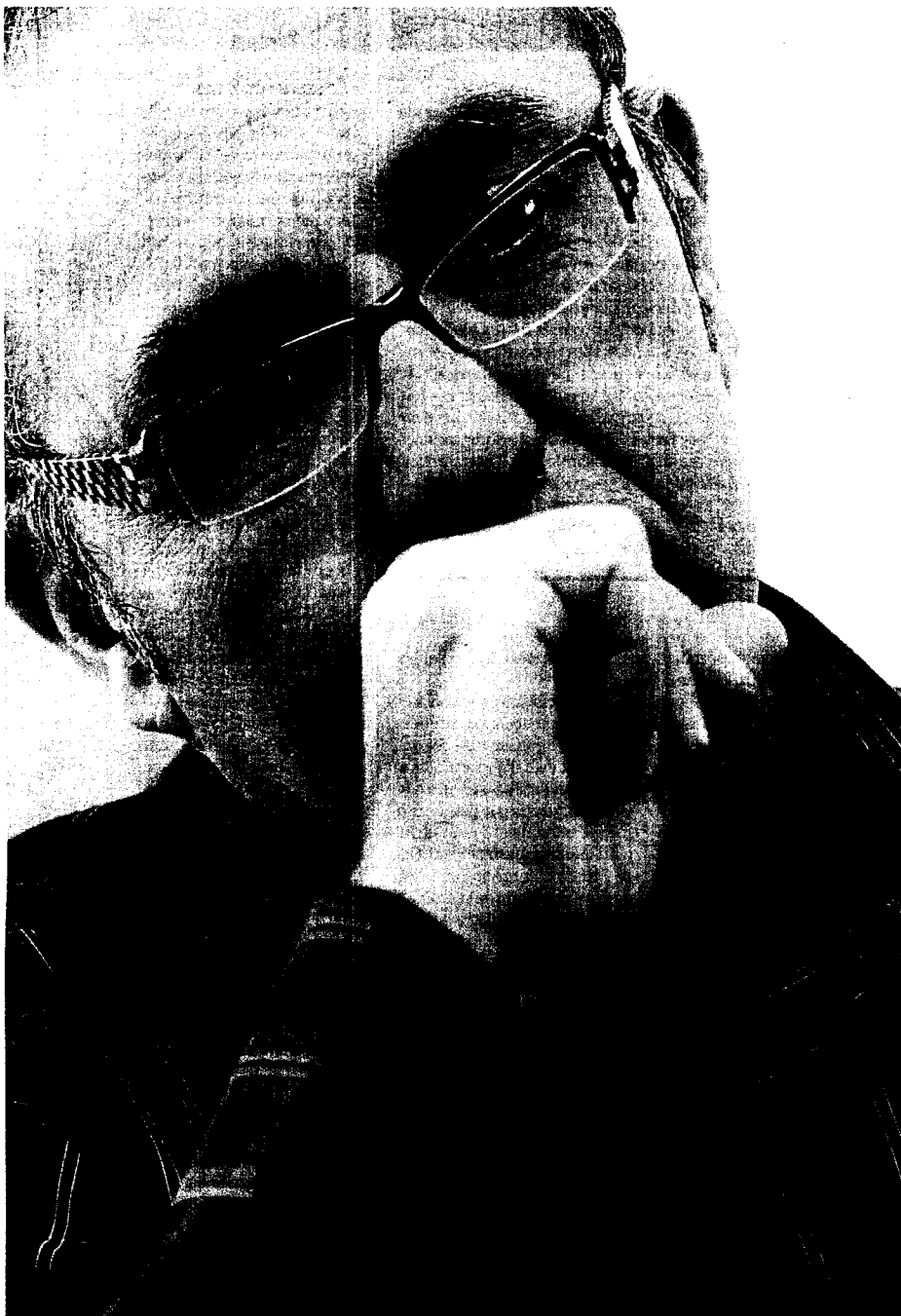
nal és el moment de fer pedagogia i també ideologia. El pitjor que podríem fer és no analitzar les causes profundes d'aquesta primera gran crisi del capitalisme global»

nancer que s'ha creat és tan pervers que ni les mateixes institucions financeres se'n fien les unes de les altres. Temen deixar diners a una entitat financera, que aquesta tingui dificultats i no els puguin recuperar. Estan caient tots els dogmes sobre els quals s'ha construït la ideologia d'aquests 30 anys.

Especialment, que Marx s'havia mort, ja que fa un moment vostè es referia a la ideologia...

● Ha posat valor a l'anàlisi que va fer Marx en un determinat mo-

QUI ÉS

● **Joan Coscubiela (Barcelona, 1954) és secretari general de CCOO de Catalunya des del 1995. Llavors formava part de l'equip d'advocats del sindicat, després d'haver passat pel despatx de Francesc Casares, a qui considera el seu mestre.**

● **Ara que es retira confessa que «esperava una descompressió més lenta, però la crisi econòmica ho ha impedit». Vol descansar una temporada per acabar compatibilitzant la militància sindical amb l'exercici de la seva professió anterior.**

primer del tripartit i ara del Govern d'Entesa, amb relació a les anteriors de CiU?

● Que tenen claroscurs. No veiem una discontinuïtat clara. Hi ha hagut massa continuïsmes. El Govern ho imputa a la manca de finançament autonòmic i, parcialment, això pot ser cert. Però en política educativa hi ha el pitjor dels continuïsmes. Ernest Maragall i el Govern han decidit no solament continuar amb un sistema educatiu de doble xarxa dualitzada, sinó que, a més, pretenen donar-hi valor legal. Que la primera Llei d'educació de Catalunya després de 25 anys d'autogovern consolidi legalment, no l'existència d'escoles públiques i d'escoles privades concertades, sinó el fet que siguin dues xarxes diferents, que alguns dels centres poden fer selecció de l'alumnat en funció de les capacitats econòmiques de les famílies, dels seus orígens o de les seves capacitats personals, és una perversió impropia d'un govern que s'anomeni catalanista i d'esquerres.

Vivim en temps de globalització. Tot es globalitza, però un dels àmbits que no ho han fet és el sindicalisme. Per què es mantenen les mateixes fórmules organitzatives, les mateixes estructures de fa 30 anys?

● Aquest és el gran repte. La globalització és un procés irreversible perquè és la conseqüència dels canvis tecnològics, com abans ho va ser la industrialització. El que no és irreversible és el model de globalització que s'imposa ni la societat que es construeix. Estem vivint les conseqüències d'una globalització sense regles, sense drets, sense contrapoders socials i polítics que al final ha acabat sent una globalització sense responsabilitat social. El gran desllorigador d'aquesta situació és ser capaços de construir contrapoders socials i polítics a l'economia global, i

aquests contrapesos, com sempre, vindran, en forma d'organitzacions socials, en forma d'estructures estatals que en aquest cas serien internacionals. Per al sindicalisme, és el repte; nosaltres ho estem intentant. Fa dos anys a Viena vam aconseguir fusionar dues organitzacions sindicals internacionals en una de sola. Aquest 7 d'octubre hem fet la primera jornada de mobilització mundial, però som conscients que som a les beceroles.

Diu el ministre Corbacho que són escandalosos alguns ERO que envien treballadors de cinquanta anys a casa, amb el que això suposa de pèrdua de capital humà i d'experiència laboral i professional.

● És una expressió de com l'empresa no dona cap valor a l'element treball, a l'element personal, i és una expressió de com les estratègies de reducció de costos poden acabar tenint efectes tan perversos i tan suïcides. Dit això, cal reconèixer que costa molt oposar-se sindicalment a aquests plantejaments perquè, quan en alguna ocasió ho hem fet des del sindicalisme organitzat, ens hem trobat que els treballadors directament afectats agafen aquestes ofertes perquè, és clar, les persones individualment vistes es poden permetre jubilar-se, que no és el cas de les petites i mitjanes empreses. És un dels casos en què no és veritat que el guany individual sumat genera benestar col·lectiu.

Des d'alguns sectors sindicals s'ha acusat els dos grans sindicats de classe de negociar en algunes ocasions d'esquena als interessos dels treballadors. CCOO mateix, tot i que ha tingut una alça en l'afiliació, ha tingut algunes fuites per aquesta raó. Hi ha coses que no s'han fet bé? Són interessos ideològics diferents?

● En una organització que té aquesta diversitat, segur que s'han fet coses malament; però, si això fos tan generalitzat, és molt difícil creure que s'hagués pogut produir aquest increment d'afiliació. El problema fonamental està en alguns sindicats que practiquen una certa radicalitat corporativa. Són molt radicals però en espais sindicals molt petits, que treballen en xarxa, en sectors on equivocar-se o ficar la pota sindicalment no té conseqüències. La prova és que aquestes opcions normalment no surten d'aquests espais. No deixa de ser curiós que aquestes opcions que aparentment són més radicals, però radicalment més corporatives, no tenen cap presència sindical en l'àmbit dels treballadors en precari perquè allà és molt difícil practicar aquest tipus de sindicalisme que ens proposem. El sindicalisme s'ha de fer per transformar la realitat però des de la realitat existent, no des de la realitat ideal. ●

ment del desenvolupament econòmic. I ha posat al seu lloc Adam Smith, que teoritzava la base del capitalisme dient que les ànsies de riquesa de cada persona individual, totes juntes generen benestar col·lectiu. El que hem vist és que les ànsies de riquesa de cada persona individual, si no estan governades per la societat i per l'Estat, poden acabar convertint el capitalisme en una mena de canibalisme.

Estan els governs català i espanyol afrontant bé la crisi?

«... sense remissió... per part dels governs català i espanyol que davant la crisi optessin per la resignació del "no s'hi pot fer res" ni per la gesticulació política fet veure que fan coses»

● Tots som conscients que aquesta és una crisi d'unes dimensions que no té deu receptes màgiques i nosaltres ho entenem i ho comprem. Però, un cop assumit això, hi ha dues actituds que no són justificables: dir «és tanta la dimensió de la crisi que no s'hi pot fer res» no és justificable. I tampoc no ho és que tot acabi en una gesticulació política, per fer veure que s'estan fent coses quan en el fons tothom sap que és molt complicat fer-les.

Com valora les polítiques socials